

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Σχόλια (Aṭṭhakathā)

3. Ο Κανόνας της ανώτερης διδασκαλίας - Σχόλια
(3. Abhidhamma Piṭaka - Aṭṭhakathā)
3. Σχόλια για την πραγμάτευση των στοιχείων
(3. Dhātukathā-aṭṭhakathā)
1. Σχόλια για τον πίνακα περιεχομένων (1. Mātikāvaṇṇanā)

PaliVerse

3. Σχόλια για την πραγμάτευση των στοιχείων

Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa

Abhidhammapiṭake

Pañcapakaraṇa-aṭṭhakathā

Dhātukathā-aṭṭhakathā

Aṭṭhārasahi bhedehi, vibhaṅgaṃ mārabhaṅjano;
Desayitvā mahāvīro, yaṃ tasseva anantaraṃ.

Adesayi dhātukathaṃ, dhātubhedappakāsano;
Tassatthaṃ dīpayissāmi, taṃ suṇātha samāhitāti.

1. Mātikāvaṇṇanā

1. Nayamātikāvaṇṇanā

1. Saṅgaho asaṅgahotiādīnañhi vasena idaṃ pakaraṇaṃ cuddasavidhena vibhattanti vuttaṃ. Taṃ sabbampi uddesaniddesato dvidhā ṭhitaṃ. Tattha mātikā uddeso. Sā pañcavidhā - nayamātikā, abbhantaramātikā, nayamukhamātikā, lakkhaṇamātikā, bāhīramātikāti. Tattha saṅgaho asaṅgaho...pe... vippayuttena saṅgahitaṃ asaṅgahitanti - ayaṃ cuddasahi padehi nikkhattā nayamātikā nāma. Ayañhi iminā saṅgahādikena nayena dhātukathā dhammā vibhattāti dassetuṃ ṭhapitattā nayamātikāti vuccati. Etesaṃ padānaṃ mūlabhūtatā mūlamātikāti pi vattuṃ vaṭṭati.

2. Abbhantaramātikāvaṇṇanā

2. Pañcakkhandhā ...pe... manasikāroti ayaṃ pañcavīsādhikena padasatena nikkhattā abbhantaramātikā nāma. Ayañhi “sabbāpi dhammasaṅgaṇī dhātukathāya mātikā”ti evaṃ avatvā saṅgahādinā nayena vibhajitabbe khandhādidhamme sarūpato dassetvā dhātukathāya abbhantareyeva ṭhapitattā abbhantaramātikāti vuccati. Khandhādipadānaṃ dhammasaṅgaṇīmātikāya asaṅgahitattā pakiṇṇakamātikāti pi vattuṃ vaṭṭati.

3. Nayamukhamātikāvaṇṇanā

3. Tīhi saṅgaho, tīhi asaṅgaho; catūhi sampayogo, catūhi vippayogoti ayaṃ catūhi padehi nikkhattā nayamukhamātikā nāma. Ayañhi sabbesupi pañcakkhandhādīsu ceva kusalattikādīsu ca mātikāddhammesu, tīhi khandhāyatanadhātupadeheva saṅgaho ca asaṅgaho ca yojetabbo. Tathā catūhi arūpakkhandhehi sampayogo ca vippayogo ca. Etāni imesaṃ saṅgahāsaṅgahādīnaṃ nayānaṃ mukhānīti dassetuṃ ṭhapitattā nayamukhamātikāti vuccati.

4. Lakkhaṇamātikāvaṇṇanā

4. Sabhāgo, visabhāgoti ayaṃ dvīhi padehi nikkhattā lakkhaṇamātikā nāma. Ayañhi sabhāgalakkhaṇehi dhammehi saṅgahanayo, visabhāgalakkhaṇehi asaṅgahanayo, tathā sampayogavippayoganayo yojetabboti sabhāgavisabhāgalakkhaṇavasena saṅgahādilakkhaṇaṃ dassetuṃ ṭhapitattā lakkhaṇamātikāti vuccati.

5. Bāhramātikāvaṇṇanā

5. Sabbāpi dhammasaṅgaṇī dhātukathāya mātikāti ayaṃ chasaṭṭhi tikapadāni, dve ca dukapadasatāni saṅkhipitvā nikkhattā bāhramātikā nāma. Ayañhi “pañcakkhandhā...pe... manasikāro”ti evaṃ dhātukathāya abbhantare avatvā “sabbāpi dhammasaṅgaṇī”ti evaṃ dhātukathāya mātikato bahi ṭhapitattā bāhramātikāti vuccati.

Evaṃ mātikāya pañcadhā ṭhitabhāvaṃ viditvā idāni ‘saṅgaho asaṅgaho’tiādīsu saṅgaho tāva jātisañjātikiriyāgaṇanavasena catubbidho. Tattha - “sabbe khattiyā āgacchantu, sabbe brāhmaṇā, sabbe vessā, sabbe suddā āgacchantu”, “yā cāvuso visākha, sammāvācā, yo ca sammākammanto, yo ca sammāājīvo, ime dhammā sīlakkhandhe saṅgahitā”ti ayaṃ jātisaṅgaho nāma. “Ekajātikā āgacchantū”ti vuttaṭṭhāne viya hi idha sabbepi jātiyā ekasaṅgahaṃ gatā. “Sabbe kosalakā āgacchantu, sabbe māgadhakā, sabbe bhārukacchakā āgacchantu”, “yo cāvuso visākha, sammāvāyāmo; yā ca sammāsati, yo ca sammāsamādhī, ime dhammā samādhikkhandhe saṅgahitā”ti ayaṃ sañjātisaṅgaho nāma. “Ekaṭṭhāne jātā saṃvaḍḍhā āgacchantū”ti vuttaṭṭhāne viya hi idha sabbepi sañjātiṭṭhānena nivutthokāsenā ekasaṅgahaṃ gatā. “Sabbe hatthārohā āgacchantu, sabbe assārohā, sabbe rathikā āgacchantu”, “yā cāvuso visākha, sammādiṭṭhi, yo ca sammāsaṅkappo, ime dhammā paññākkhandhe saṅgahitā”ti ayaṃ kiriyāsaṅgaho nāma. Sabbeva hete attano kiriyākaraṇena ekasaṅgahaṃ gatā. “Cakkhāyatanaṃ katamakkhandhagaṇanaṃ gacchatīti? Rūpakkhandhagaṇanaṃ gacchatī”ti. Hañci cakkhāyatanaṃ rūpakkhandhagaṇanaṃ gacchatī, tena vata re vattabbe - ‘cakkhāyatanaṃ rūpakkhandhena saṅgahita’nti, ayaṃ gaṇanasaṅgaho nāma. Ayamidha adhippeto. Tappaṭipakkhena asaṅgaho veditabbo. Tesāṃ vikappato saṅgahitena asaṅgahitādīni. Ekuppādekanirodhaekavatthukaekārammaṇatāvasena sampayogo, tappaṭipakkhato vippayogo. Tesāṃ vikappato sampayuttana vippayuttādīni. Tadubhayasaṃsaggavikappato saṅgahitena sampayuttaṃ vippayuttantiādīni. Pañcakkhandhātiādīni pana khandhavibhaṅgādīsu vuttanayeneva veditabbāni. Phassādayo panettha sannitṭhānavasena vuttasabbacittupādasādhāraṇato vuttāti.

Mātikāvaṇṇanā.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Σχόλια. 3. Ο Κανόνας της ανώτερης διδασκαλίας - Σχόλια. 3. Σχόλια για την πραγμάτευση των στοιχείων. 1. Σχόλια για τον πίνακα περιεχομένων έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org